

مقدمه

به دلیل اهمیت فعالیت‌های نفت، گاز و پتروشیمی در اقتصاد ایران، اطلاعات آماری مربوط به این فعالیت‌ها در فصل‌های معدن و صنعت منظور نشده و یک فصل مستقل در این سالنامه به آن اختصاص داده شده است.

با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی)، فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شد و آمارهای مربوط به آن نیز از زمان مذکور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹، شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیع‌تری را منتشر کرده است.

در اولین سالنامه‌ی آماری کشور، آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است. پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه‌ی گاز طبیعی و گاز مایع گردآوری و ارائه کرده‌اند. در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه‌ی کودشیمیایی در کشور، صنایع پتروشیمی تولیدیافت و این نقطه‌ی آغاز تأسیس سازمانی مستقل برای معرفی صنعتی نو در کشور به شمار می‌رود. از سال ۱۳۴۳ این سازمان‌نوپا تحت عنوان "شرکت ملی صنایع پتروشیمی" به فعالیت خود ادامه داد. به دلیل وجود منابع اولیه‌ی فراوان نفت و گاز و ارزش افزوده‌ی بالا و همچنین سایر عوامل، تولید مواد پتروشیمی در ایران مورد توجه و عنایت خاصی قرار گرفته است. آمار و اطلاعات ارائه شده در این فصل، توسط شرکت ملی فرآورده های نفتی استان و شرکت ملی گاز ایران - منطقه آذربایجان شرقی دریافت شده است که شامل مصرف انواع فرآورده های نفتی، تعداد مخازن و جایگاههای فروش مواد سوختی و تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده، تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدروکربور پارافینی، نفتینی و آروماتیکی می باشد. این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد تشکیل شده سوخت جت است.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده ی تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدروکربورهای سنگین، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمده ی کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه ی عمومی و تاسیسات حرارتی به کار می رود.

سوخت های هواپیما: سوخت های هواپیما همان طور که از نامشان پیدا است، برای سوخت موتورهای هواپیما به کار می روند و دارای انواع مختلف هستند. مواد سازنده ی آنها همان نفت است که با اضافه کردن مواد افزودنی مانند ممانعت کننده از ایجاد زنگ خوردگی و کاهش میزان ناخالصیها، برای سوخت موتورهای هواپیما مناسب می گردد.

گاز طبیعی (گاز غنی): گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می گویند که به صورت کلاهدک، "همراه با نفت" (مانند گاز منطقه آغاچاری) و "مستقل" (نظیر ذخایر گاز سرخس و سرخون) قابل دسترسی می باشد.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰ - ۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع در می آید.

مشترک گاز: عبارت است از شخص حقیقی یا حقوقی که طبق روش پذیرش متقاضیان گاز پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه های متعلقه،

مشخصاتش در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف کننده گاز: به مشترکینی اطلاق می گردد که جریان گاز آنها پس از طی مراحل اشتراک پذیری راه اندازی شده باشد.

انشعاب گاز: به خطوطی که جهت ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط تغذیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می شود انشعاب اطلاق می گردد.

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

۶-۱- مصرف انواع فرآورده های نفتی					(متر مکعب)
سال و شهرستان	جمع	گاز مایع (تن)	سوختهای هواپیما	بنزین	نفت سفید
۱۳۷۵	...	۰	...	...	...
۱۳۸۰	۴۳۵۷۲۸۶	۱۰۷۱۶۹	۲۵۰۰۰	۷۰۱۶۵۳	۵۷۲۱۹۷
۱۳۸۵	۴۲۱۸۰۷۵	۱۶۶۳۹۱	۳۲۰۴۳	۱۱۵۰۷۵۲	۳۵۶۸۸۵
۱۳۸۶	۳۹۴۳۲۶۱	۸۶۰۶۴	۲۸۶۱۰	۱۰۰۳۴۴۴	۳۵۰۸۰۲
۱۳۸۷	۳۸۲۲۵۹۴	۸۵۸۷۵	۲۸۵۳۲	۱۰۲۷۱۷۰	۲۷۰۴۲۳
۱۳۸۸	۳۸۶۴۲۲۵	۸۹۷۴۷	۳۳۷۸۰	۹۶۶۳۵۹	۲۳۹۹۳۰
۱۳۸۹	۱۵۸۲۹۰۶	۸۳۸۵۴	۴۱۵۹۶	۸۶۹۸۷۳	۱۹۵۵۴۵
آذرشهر	...	...	...	...	...
اسکو	...	...	...	...	...
اهر	۲۱۲۵۱۲	۷۷۵۷	...	۵۷۱۰۰	۵۴۷۲۵
بستان آباد	۱۲۹۰۹۷	۱۸۷۷	...	۲۲۱۵۴	۹۶۸۳
بناب	۱۰۴۹۳۰	۱۴۶۵	...	۳۲۸۸۳	۱۴۶۰
تبریز	۱۵۸۲۹۰۶	۴۳۳۲۴	۴۱۵۹۶	۴۸۴۹۰۴	۳۵۷۸۱
جلفا	۶۱۴۷۶	۱۹۵۷	...	۱۵۵۴۵	۳۶۰۹
چاراویماق	...	...	...	...	...
خداآفرین	...	...	...	...	...
سراب	۷۶۶۷۲	۲۱۸۰	...	۲۸۳۱۰	۵۰۶۴
شبهستر	۲۶۶۲۶۷	۳۰۰۴	...	۴۲۹۸۸	۵۳۰۶
عجبشیر	...	...	...	...	...
کلیر	...	...	...	...	...
مراغه	۸۱۰۹۱۸	۶۸۵۹	...	۶۸۲۷۷	۲۹۰۴۵
مرند	۱۷۰۲۵۰	۴۲۲۶	...	۴۶۵۲۵	۴۵۲۴
ملکان	۷۲۶۰۲	۲۳۳۵	...	۲۲۹۹۳	۳۲۴۶
میانه	۱۳۳۷۱۶	۶۰۳۳	...	۳۴۳۷۱	۲۲۳۸۳
ورزقان	...	...	...	...	...
هریس	...	...	...	...	...
هشترود	۷۱۹۴۷	۲۸۳۷	...	۱۳۸۲۳	۲۰۷۱۹

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

۱-۶- مصرف انواع فرآورده های نفتی (دنباله) (متر مکعب)

سال و شهرستان	نفت گاز	نفت کوره	روغنهای موتور و صنعتی	قیر	سایر فرآورده ها
۱۳۷۵	...	...	...	...	۰
۱۳۸۰	۱۱۴۳۲۷۲	۱۴۹۹۵۷۲	۱۷۲۲۳	۲۹۱۲۰۰	۰
۱۳۸۵	۱۲۳۵۷۸۹	۱۱۸۳۰۳۶	۰	۰	۰
۱۳۸۶	۱۲۱۵۳۴۱	۱۲۵۹۰۰۰	۰	۰	۰
۱۳۸۷	۱۱۱۷۷۱۸	۱۲۹۲۸۷۶	۰	۰	۰
۱۳۸۸	۱۰۱۲۶۷۸	۱۵۲۱۷۳۱	۰	۰	۰
۱۳۸۹	۱۰۴۰۴۲۳	۱۴۶۱۰۰۲	...	...	...
آذرشهر	...	...	...	...	...
اسکو	...	...	...	...	...
اهر	۹۲۰۹۹	۸۳۱	...	...	...
بستان آباد	۹۴۳۴۵	۱۰۳۸	...	...	...
بناب	۳۴۲۵۶	۳۴۸۶۶	...	...	...
تبریز	۳۳۱۶۰۳	۶۴۵۶۹۸	...	...	...
جلفا	۴۰۳۴۱	۲۴	...	...	...
چاراویماق	...	...	...	...	...
خداآفرین	...	...	...	...	...
سراب	۴۰۳۳۶	۷۸۲	...	...	...
شبهسّر	۹۰۹۳۰	۱۲۴۰۳۹	...	...	...
عجبشیر	...	...	...	...	...
کلیر	...	...	...	...	...
مراغه	۸۴۳۱۲	۶۲۲۴۲۵	...	...	...
مرند	۹۱۸۵۱	۲۳۱۲۴	...	...	...
ملکان	۴۳۲۳۰	۷۹۸	...	...	...
میانه	۶۵۵۷۰	۴۳۵۹	...	...	...
ورزقان	...	...	...	...	...
هریس	...	...	...	...	...
هشترود	۳۱۵۵۰	۳۰۱۸	...	...	...

-:تبریز شامل: اذرشهر-اسکو و هریس می باشد.

-: اهر شامل: شهرستان های ورزقان و کلیر می باشد.

-:مراغه شامل شهرستان عجبشیر می باشد

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

-: مرند شامل: شهرستان جلفا می باشد.

-: هشترود شامل: شهرستان چاراویماق می باشد.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان آذربایجان شرقی

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاههای فروش مواد سوختنی

تعداد جایگاه			مخازن مواد سوختنی		سال و شهرستان
خصوصی	دولتی	جمع	ظرفیت (لیتر)	تعداد	
۷۰	۶	۷۶	۱۰۲۶۰۰۰۰	۲۲۸	۱۳۶۵
۷۷	۶	۸۳	۱۱۲۵۰۰۰	۲۴۹	۱۳۷۰
۷۷	۶	۸۳	۱۱۲۰۵۰۰۰	۲۴۹	۱۳۷۵
۸۶	۶	۹۲	۱۶۲۰۴۰۰۰	۴۱۲	۱۳۸۰
۱۰۱	۵	۱۰۶	۱۵۸۹۲۲۰۰	۳۷۴	۱۳۸۵
۱۰۴	۵	۱۰۹	۱۶۲۸۴۰۰۰	۳۸۲	۱۳۸۶
۱۰۴	۵	۱۰۹	۱۴۵۹۸۱۰۰	۳۸۸	۱۳۸۷
۱۱۱	۵	۱۱۶	۱۷۸۷۰۹۰۰	۳۴۲	۱۳۸۸
۱۱۹	۵	۱۲۴	۱۸۹۷۶۱۵۰	۴۰۹	۱۳۸۹
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	آذرشهر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	اسکو
۱۳	۰۰۰	۱۳	۱۹۳۴۹۰۰	۴۱	اهر
۶	۱	۷	۱۰۳۱۶۰۰	۲۴	بستان آباد
۴	۰۰۰	۴	۵۲۹۶۰۰	۱۱	بناب
۳۹	۱	۴۰	۶۷۸۷۵۵۰	۱۴۰	تبریز
۷	۰۰۰	۷	۸۳۱۵۰۰	۲۲	جلفا
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	چاراویماق
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	خداآفرین
۶	۰۰۰	۶	۹۴۵۵۰۰	۱۸	سراب
۱۱	۰۰۰	۱۱	۱۵۰۲۷۰۰	۳۵	شبستر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	عجبشیر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	کلبر
۷	۱	۸	۱۴۱۶۸۰۰	۳۲	مراغه
۷	۰۰۰	۷	۱۲۹۵۴۰۰	۳۲	مرند
۵	۰۰۰	۵	۶۴۰۸۰۰	۱۴	ملکان
۶	۲	۸	۱۱۷۴۰۰۰	۲۰	میانه
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	ورزقان
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	هریس
۸	۰۰۰	۸	۸۸۵۸۰۰	۲۰	هشترود

۲-۶- تعداد مخازن و جایگاههای فروش مواد سوختی (دنباله)

تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ			سال و شهرستان
	نفت گاز	نفت سفید	بنزین	
۰۰۰	۵۰	۱۶۰	۲۵۰	۱۳۶۵
۰۰۰	۵۵	۱۷۰	۲۶۵	۱۳۷۰
۱۴۸۰	۶۰	۱۸۲	۲۸۵	۱۳۷۵
۱۴۲۶	۴۰	۱۸۱	۳۳۴	۱۳۸۰
۱۰۲۰	۲۹۱	۳۰	۴۷۳	۱۳۸۵
۱۰۱۹	۳۰۷	۳۰	۵۷۳	۱۳۸۶
۷۲۳	۲۲۴	۳	۶۳۲	۱۳۸۷
۹۹۸	۲۸۵	۰	۷۶۴	۱۳۸۸
۹۹۸	۲۷۲	۱	۵۳۳	۱۳۸۹
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	آذرشهر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	اسکو
۲۰۰	۳۷	۱	۴۰	اهر
۵۷	۲۲	۰۰۰	۲۲	بستان آباد
۲۲	۵	۰۰۰	۱۸	بناب
۱۴۵	۸۰	۰۰۰	۲۴۶	تبریز
۱۱	۱۴	۰۰۰	۱۲	جلفا
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	چاراویماق
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	خداآفرین
۵۴	۱۰	۰۰۰	۲۳	سراب
۲۰۰	۳۱	۰۰۰	۲۹	شبستر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	عجبشیر
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	کلیدر
۱۰۴	۱۹	۰۰۰	۴۷	مراغه
۶۷	۲۳	۰۰۰	۲۹	مرند
۳۹	۸	۰۰۰	۲۰	ملکان
۱۳۰	۹	۰۰۰	۲۸	میانه
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	ورزقان
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	هریس
۱۱۹	۱۴	۰۰۰	۱۹	هشترود

-:تبریز شامل: آذرشهر-اسکو و هریس می باشد.

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

- اهر شامل: شهرستان های ورزقان و کلیبر می باشد.

- مراغه شامل شهرستان عجبشیر می باشد

- مرند شامل: شهرستان جلفا می باشد.

- هشتروند شامل: شهرستان چاراویماق می باشد.

مأخذ- شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی استان آذربایجان شرقی

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده، و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده ومقدار مصرف گاز طبیعی

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گاز رسانی شده	تعداد انشعاب		
			جمع	خانگی - تجاری	صنعتی
۱۳۶۵	۰	۰	۰	۰	۰
۱۳۷۰	۱	۰	۱۷۰۱۶	۱۷۰۱۴	۲
۱۳۷۵	۱۵	۰	۹۱۸۷۸	۹۱۸۳۸	۴۰
۱۳۸۰	۳۰	۹	۱۹۸۰۵۱	۱۹۷۸۵۸	۱۹۳
۱۳۸۵	۵۴	۴۴۱	۴۰۸۰۳۹	۴۰۷۳۲۲	۵۶۷
۱۳۸۶	۵۵	۵۲۰	۴۳۶۹۹۳	۴۳۴۴۱۱۶	۷۱۷
۱۳۸۷	۵۵	۷۰۳	۴۶۰۵۱۲	۴۵۹۴۳۴	۸۷۷
۱۳۸۸	۵۵	۷۸۷	۴۸۶۴۱۳	۴۸۵۱۴۳	۱۲۷۰
۱۳۸۹	۵۶	۸۵۱	۵۰۴۴۹۳	۵۰۳۰۵۶	۱۴۳۷
آذرشهر	۳	۲۵	۱۹۵۷۷	۱۹۴۵۱	۱۲۶
اسکو	۳	۲۱	۱۳۶۸۱	۱۳۶۱۲	۶۹
اهر	۲	۹۵	۲۰۷۲۳	۲۰۷۱۰	۱۳
بستان آباد	۲	۶۱	۱۴۹۶۶	۱۴۹۴۴	۲۲
بناب	۱	۲۷	۲۲۱۶۳	۲۲۱۳۲	۳۱
تبریز	۴	۵۲	۱۹۴۰۶۲	۱۹۳۲۶۹	۷۹۳
جلفا	۳	۱۹	۱۱۱۸۳	۱۱۱۵۶	۲۷
چاراویماق	۱	۲۰	۱۴۸۴	۱۴۸۱	۳
خداآفرین	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰
سراب	۴	۹۵	۲۶۱۳۸	۲۶۱۱۶	۲۲
شبستر	۹	۶۲	۲۸۲۹۲	۲۸۱۷۴	۱۱۸
عجبشیر	۱	۲۲	۹۵۷۱	۹۵۶۰	۱۱
کلبر	۱	۱۶	۲۵۲۹	۲۵۲۳	۶
مراغه	۲	۵۲	۳۱۹۵۳	۳۱۹۰۶	۴۷
مرند	۵	۷۱	۴۴۱۰۷	۴۴۰۳۱	۷۶
ملکان	۲	۶۰	۱۷۳۷۷	۱۷۳۶۴	۱۳
میانه	۴	۶۳	۲۵۰۶۲	۲۵۰۶۲	۳۶
ورزقان	۲	۳۴	۵۶۴۴	۵۶۳۹	۵
هریس					
هشترود					

سالنامه آماری استان آذربایجان شرقی - ۱۳۸۹ ۶- نفت و گاز

۳-۶- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دنباله)

مصرف گاز طبیعی (هزار متر مکعب)	تعداد مصرف کننده			سال و شهرستان
	صنعتی	تجاری	خانگی	
۰	۰	۰	۰	۱۳۶۵
۴۲۰۳۳	۲	۱۲۸	۱۰۱۴۰	۱۳۷۰
۷۹۰۲۹۹	۴۰	۳۰۶۶	۱۱۳۲۵۷	۱۳۷۵
۱۹۹۸۸۰۳	۱۹۳	۱۴۲۶۵	۳۰۰۴۷۹	۱۳۸۰
۵۰۸۱۳۵۱	۷۱۷	۵۲۲۷۳	۶۵۵۷۱۸	۱۳۸۵
۵۷۹۰۴۲۰	۸۷۷	۶۰۰۳۷	۷۱۰۲۰۱	۱۳۸۶
۶۶۴۵۳۷۰	۱۰۷۸	۷۵۶۰۲	۷۵۵۰۷۱	۱۳۸۷
۶۸۶۰۶۴۲	۱۲۷۰	۸۴۱۴۲	۸۲۳۹۹۵	۱۳۸۸
۶۶۹۲۶۴۱	۱۴۳۷	۹۳۹۳۱	۸۸۱۱۹۵	۱۳۸۹
۱۸۵۷۱۲	۱۲۶	۴۳۷۴	۲۸۰۶۲	آذرشهر
۱۲۱۷۲۷	۶۹	۲۱۲۴	۲۳۲۰۷	اسکو
۱۴۵۴۲۴	۱۳	۳۱۷۸	۳۰۵۴۵	اهر
۱۱۳۹۳۶	۲۲	۲۱۹۹	۱۷۶۱۹	بستان آباد
۶۱۳۸۶۶	۳۱	۳۶۲۱	۳۳۹۰۲	بناب
۳۶۵۶۰۸۲	۷۹۳	۴۷۶۷۸	۴۳۸۱۷۳	تبریز
۷۱۹۵۱	۲۷	۲۲۸۵	۱۵۹۹۶	جلفا
۱۰۸۰۸	۳	۳۳۳	۱۹۷۹	چاراویماق
...	...	...	...	خداآفرین
۱۵۰۸۳۱	۲۲	۳۳۲۸	۳۲۳۷۶	سراب
۴۰۵۸۵۵	۱۱۸	۴۳۰۶	۳۹۸۸۱	شبستر
۶۷۴۱۰	۱۱	۱۴۵۰	۱۳۱۴۹	عجبشیر
۱۸۲۸۷	۶	۴۷۶	۳۳۰۶	کلپیر
۲۸۹۶۹۲	۴۷	۵۷۱۶	۵۴۷۵۳	مراغه
۳۵۹۲۱۶	۷۶	۵۴۰۳	۶۶۷۹۸	مرند
۱۰۴۹۰۶	۱۳	۱۸۰۰	۲۳۵۶۰	ملکان
۲۱۳۹۶۲	۳۶	۳۲۸۴	۳۸۰۹۱	میانه
۲۷۹۷۱	۵	۴۱۶	۶۴۲۱	ورزقان
۶۷۳۹۲	۱۱	۱۲۳۶	۱۳۳۳۰	هریس
۶۷۶۱۳	۸	۷۲۴	۷۰۴۷	هشترو
۲۷۹۷۱	۵	۴۱۶	۶۴۲۱	ورزقان

۱-۶ مصرف بنزین و نفت سفید استان در طی سالهای ۱۳۸۰-۱۳۸۹:

